

Når går toget?

Kai-Ove Ottersen og Trude Hoksørød
 Habiliteringstjenesten i Hedmark

Passasjer: Jente, 12 år

- ADHD, Tourette, tvangslidelse
- Atferdsproblemer
- Bor hjemme med mor, stefar, 2 yngre søsken
- Medisiner:

Risperdal (schizofreni, mani)

Zolof (tvangslidelse)

Concerta (ADHD)

Equasym (ADHD)

Melatonin (søvnvansker)

Bakgrunn; behovet for nytt spor.

- Jenta skrives ut fra BUP døgnhet vinter 2012, etter 3 år behandling.
- Relevante samarbeidspartnere innkalles til møte; "Hvem skal gjøre hva?"
- Habiliteringstjenesten skal veilede skolen i fht atferdsproblemer
- BUP skal veilede andre instanser
- 5 samarbeidsmøter årlig for koordinering
- Observasjoner på skolen
- Høst 2012 vurderes det til å være uforsvarlig at hun er i klasserommet
- Rektor kontakter oss for bistand
- Avklaringsmøte med foreldrene
- Avklaringsmøte i kommunen
- Observasjoner på skolen
- Oppstart intervensjon februar 2013

Status pr februar 2013

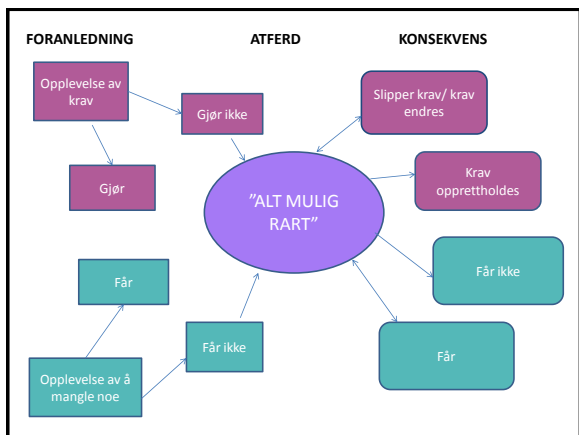
- Behandling hos BUP poliklinikk + døgnerhet i 6 år
- Avlastning 1 døgn pr uke i kommunal avlastningsbolig
- Avlastning hver 4.helg + 6 døgn sommer "Grønn omsorg"
- Samvær med far hver 2.helg
- Skoletilbud 3 dager pr uke
- 2 dager pr uke på "Grønn omsorg"
- SFO før og etter skole 5 dager pr uke
- Støttekontakt 3 timer pr uke
- Inntil 6 overganger pr døgn
- Inntil 30 voksenpersoner pr uke

Atferd uforenlig med togkjøring

Slå, sparke, skalle, klore, bite
 Hyle, nekte, forhandle, uthale, banne, true, kalle opp,
 manipulere
 Kle av seg, løpe rundt/ut naken
 tisse andre steder enn i do
 Gni seg mot personalet/møbler, jokke
 Kline snørr, spytte, ta hånda i underlivet og så i
 ansiktet til personalet
 Hårnapping, gni seg rundt munnen, "knekke" fingre
 Nekte håndvask etter dobesøk og før mat
 Åle, turne, rollespille
 Hypermobil, motorisk uro

"Jeg vil ikke kjøre tog!!!"

Gjennomgående nektning på og starte, gjennomføre og
 avslutte oppgaver.
 Under observasjonsperioden så vi at jenta fulgte ca 50%
 av beskjedene hun fikk
 Beskjedfølging var uavhengig av personale, situasjon og
 oppgave som ble gitt; hun nektet like gjerne å utføre
 morsomme som arbeidskrevende oppgaver, uavhengig
 av om de var enkle eller vanskelige og hvor lang tid de
 tok.
 Personalet hadde ulike strategier for å viderelede henne/
 igangsette oppgavene. Dette brukte hun mot dem.

Valg av bane

- Målvalg

”Etablering av elevferdigheter”

- følger regler
- jobber med skoleoppgaver
- har god hygiene
- oppfører seg ordentlig

Endestasjon (målsettinger)

Innsatsområder

- Registreringer
- Instruksfølging
- Økt samarbeidstid
- Redusere overganger
- Felles praksis uavhengig av arena
- Databasert evaluering

Prøvelegging av ny bane, og testing av vognsett

- 3 habiljører tok over skoletilbudet i 4 uker, stort sett på grupperom
- Fortløpende vurderinger av samhandling:
 - funksjonelle analyser av kravsituasjoner avdekker 1) utsetting eller endring av krav på finurlige måter, og 2) tilførsel av oppmerksomhet
- Meget viktig å holde toget i gang, så vi etablerte klar rollefordeling
 - Lokfører (1'er) fører samhandling med eleven
 - Konduktør (2'er) holder kjeft! Men skal registrere, dele ut poeng og fore 1'er med undervisningsmateriell

Etablering av togsett og togtabell

- Vi etablerte en arbeidsplan for dagen.
Kombinert med klokkeslett for start/stopp
- Vi så raskt behovet for to hovedprosedyrer:
 - Motivasjonssystem
 - Ekstinksjon av uønskede atfersformer
- MÅL: Eleven gjør det hun blir bedt om!
Dersom hun ikke gjør det, gjør hun noe annet, og det kaller vi "nekt"

Buss for tog

- Noen aktiviteter var viktige for skolen å gjennomføre til tross for lav mestring hos passasjeren. Disse valgte vi vekk fra toget...

Kiosk og aktivitetsvogn

Motivasjonssystem:

- DRO m/tegnøkonomi: Intervallet på 1 minutt i undervisning og 5 minutter ved friminutt. Faste intervaller uten restart ved brudd
- Tegneøkonomi ble administrert som 5, 10 eller 20 poengslapper. Dette ga for øvrig indirekte mattetrening
 - Senere ble poeng omgjort til pengesedler siden det ga indirekte trening på bruk av penger
- Innveksling av poeng/penger i en "kiosk", med varer på verdi fra 5-100 poeng
- Kriteriet for poeng var "instruksfølging", og fravær av vold mot voksne

Håndtering av nektende passasjerer

- Prosedyre ved utfordrende atferd, definert som "nekt" og "vold":
1. Ekstinksjon: Når hun ikke fulgte instruks fikk hun gjentatt instruks etter ca 30 sekunder. Dersom hun ikke begynte innen nye 30 sekunder definerte vi det som nekt. Da fikk hun ingen nye tilbud eller beskjed om noe, personalet var stille. Vi gikk også stille ut noen ganger for ikke å være "publikum". Samhandlig og DRO fortsatte når hun sa hun var klar, eller når hun satt ved pulten igjen
 2. Ekstinksjon av unnslippelse: Dersom hun forsøkte å forlate rommet ble hun stoppet i det. Dør ble også holdt igjen utenfra slik at det i prinsippet kunne bli en ekskluderende time-out prosedyre

Håndtering av voldelige passasjerer

3. Ekskluderende time-out: Ved vold utenfor grupperommet ble hun ført inn på rommet, og døra ble lukket. Om hun prøvde komme ut, holdt vi igjen. Vi hadde kikkehull i døra, til glede for mange... (klare avtaler med skoleledelse og familie)
- Begrunnelsen for tiltakene var at eleven skulle tjene på å følge alminnelige instruks (DRO), samt tape på å framvise nekt og vold (miste oppmerksomhet og tilbud om andre aktiviteter)

Justeringer i togsett og togtabell utover våren 2013

- Innfasing av skoleansatte i slutten av vår prøvekjøring
- Ukentlig veiledning, både på toget og i møter
- Endringer i DRO-systemet
 - Poeng til penger
 - Fra små/billige forsterkere til store/dyre
 - Pandoras boks

Skifte i togsett og togtabell høst 2013

- Fysisk plassering på skolen endres fra sentralstasjonen til "utkantstrøk"
- Prøvekjøring av dobbeltspor: Begynnende innfasing i klasse tidlig høst 2013. Først tilstedeværelse, etter hvert med arbeidskrav
 - Hun deltar over 80% i klassen nå...
- Flere mindre hendelser gjennom høsten, som stort sett gikk over etter ett par uker
- Skolen meldte mindre veiledningsbehov fra rundt høstferien 2013

"Redusert hastighet på togstrekningen pga manglende kjørelys" i nov. 2014:

- Økning i eksisterende problematferd
- Framvisning av "ny" problematferd, særlig med vold mot voksne. Hun begynte med verbale trusler om hva hun kom til å gjøre dersom hun ikke fikk det som hun ville
- Økning i seksualisert atferd rettet mot voksne
- Fokus på sex

Noen reiseregler er enklere enn andre

- "Enten gjør hun det hun skal, eller så gjør hun noe annet"
- Når hun gjør "noe annet", stopper vi toget
- Om hun ikke er i gang før klokka slår, går toget

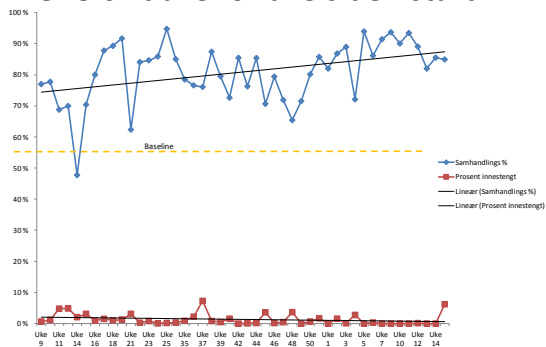
Oppsummering av sporvalg

Felles praksis

- Innstruksgeving
- Konsekvenser
- Tilrettelegging
- Veiledning
- Registrering
- 1'ere og 2'ere

- Organisering
- Felles praksis
- Tilrettelegging
- Ekstinksjon
- Skadeavverging
- Tegnøkonomi m DRO
- Avtaleplan

Oversikt uke for uke siden start...

Hold deg på sporet!

(Suksesskriterier)

- Lojalitet
- Skriftlighet
- Forpliktelse
- Kompetanse
- Trygghet
- Tydelighet
- Utprøving i naturlig miljø
- Stedlig leder
- Fast, liten stab
- Forankret hos ledelsen
- Info opp i systemet
- Tilstedeværelse
- Ukentlig veiledning
- "Søppeltømming"

Hva sier Hox?

(og Ox?)

- Individkompetanse
- Individuelle tiltak basert på funksjonelle analyser
- Informasjonsflyt og informasjonstilgjengelighet
- Struktur
- Forutsigbarhet
- Registrering
- Høysannsynlighet vs lavsannsynlighet
- Flinke folk

Status per mai 2014

- Bor sammen med mor, stefar, 2 yngre søsken
- Avlastning 2 påfølgende døgn pr uke, avlastning hver 4. helg + 10 døgn sommer på "Grønn omsorg"
- Samvær med far annenhver helg
- Skole 5 dager per uke
- SFO 3 morgener + 3 ettermiddager pr uke
- Fast stab 7 personer skole + SFO

Sporet videre

- Ungdomsskole fra høst 14
- Ny liten gjeng
- Økt behov for avlastning
- Veiledning i kropp, seksualitet
- Videreføring av tiltakspakke
- Økt fokus på læring i skolefag

Suksess må aldri bli en hvilepute!

- Opprettholde trøkket!
- Registrering
- Veiledning
- Kollektiv praksis
- "Hva sier habiliteringstjenesten?"
- "Hva er regelen?"

Spørsmål?

Trude.hoksrod@sykehuset-innlandet.no
Kai-ove.ottersen@sykehuset-innlandet.no
